

Predmet: Mitrović Radoslav i drugi – slučaj Suva Reka/Suharekë
Broj predmeta: K.V. br. 2/2006

Glavni pretres 7.04.2009.

Izveštaj: Nataša Kandić punomoćnica žrtava

Završna reč branioca optuženog Radoslava Mitrovića, advokata Gorana Petronijevića

Advokat Petronijević je ovo suđenje ocenio kao veliki proces, sa obimnim činjeničnim stanjem i veoma teškom kvalifikacijom krivičnog dela. Tokom ovog postupka bilo je značajnih manjkavosti, ali sudsko veće je uspelo da utvrdi činjenice relevantne za donošenje odluke. Optužba protiv optuženog Radoslava Mitrovića je apstraktna. Za tvrdnju da je optuženi Mitrović dana 26.03.1999. u Suvoj Reci/Suharekë izgovorio *šta čekate, krenite, ubijajte, tovarite, neću ja to da radim umesto vas* ili pak *da li ja to da radim umesto vas*, tokom postupka nije iznet ni jedan valjan dokaz niti indicija. Tužilaštvo je u nedostatku dokaza, iskontruisalo drugu optužbu da je navodno optuženi Mitrović unapred sačinio plan, sa njim upoznao neke od okrivljenih i sprovodeći plan, izvršio delo koje mu se stavlja na teret. Tužilaštvo nije dokazalo ni to da je optuženi Mitrović komandovao združenim 37. i 87. odredoma, kao ni da je bio rukovodilac, komandant čitave operacije.

Kvalifikacija krivičnog dela i radnje opisane u dispozitivu optuženice, pretvara u potpuno objektivnu odgovornost Mitrovića za sve što se u to vreme dogodilo u Suvoj Reci/Suharekë. Takva kvalifikacija krivičnog dela je neodrživa.

Iskaz svedoka A odgovara odbrani optuženog Radoslava Mitrovića utoliko što opis osobe za koju svedok A kaže da je 26.03.1999. ispred stanice policije izgovorila rečenicu koju tužilac kvalifikuje kao naredbu, uopšte ne odgovara izgledu tog optuženog. Nijedan dokaz ne potvrđuje da se Mitrović tog dana nalazio u Suvoj Reci/Suharekë. Nasprot tome, 26 formalnih i materijalnih dokaza potvrđuje da se on tada nalazio na drugom mestu. Šifra *Čegar 1* koju pominje svedok A je nepouzdan dokaz o tome da je on tog dana video baš optuženog Mitrovića, budući da su svi pripadnici ove jedinice bili poznati kao *Čegrovi*. Optuženi Mitrović je tog dana po službenoj dužnosti morao biti u Prizrenu jer su tada poginula dvojica pripadnika njegove jedinice. Neosnovane i nedokazane su i optužbe za pljačku i prinudno raseljavanje albanskog stanovništva.

Sve optužbe usmerene prema optuženom Mitroviću su zapravo iskonstruisane u cilju uvezivanja ovog zločina sa političkim i vojnim vrhom Srbije, a optuženi Mitrović je u to vreme zauzimao poziciju koja je predstavljala sponu između te dve stvari.

Završna reč branioca optuženog Radojka Repanovića, advokata Igora Isailovića

Izmenjena optužnica ne sadrži sve elemente koje optužnica shodno članu 266. Zakona o krivičnom postupku treba da sadrži. Ova optužnica ne opisuje vreme, mesto, ni način na koji je optuženi Radojko Repanović izdao naredbu da se izvrši napad na civilno stanovništvo u delu Suve Reke/Suharekë Reštanski put tzv. Berištansko naselje, da se albansko civilno stanovništvo ubija, da se njegova imovina pljačka i uništava i da se nakon toga izvrši njegovo raseljavanje, kao i da je takvu naredbu izdao u postupku izvršenja naredbe primljene od prvooptuženog. Optužnica ne

navodi mesto i vreme gde je prvooptuženi Mitrović optuženom Repanoviću izdao takvu naredbu. Optužnica je u odnosu na optuženog Repanovića paušalna i neodređena. Ne može se biti zadovoljan nivoom građanske svesti svedoka saslušanih u ovom postupku jer je očigledno da nisu rekli sve što znaju o ovom događaju.

Optuženi Repanović u svojoj odbrani izjavio je da ni na koji način nije učestvovao u ovom zločinu, da se tog dana nije nalazio u Suvoj Reci/Suharekë i da tog dana nije sreo optuženog Mitrovića i Jovanovića. Stoga je tokom postupka trebalo utvrditi upravo te okolnosti, a tokom postupka izvođenjem svih materijalnih dokaza i saslušanjem svih svedoka koji su svedočili na te okolnosti, ni jedna od navedenih činjenica nije pouzdano utvrđena.

Velibor Veljković, jedan od ukupno 120 saslušanih svedoka, govori o učešću optuženog Repanovića u izvršenom zločinu i to na način da je optuženi u dvorištu ili u samoj policijskoj stanici odabrao grupu policajaca kojima je izdao naredbu za koju se u optužnici tereti. Svi ostali svedoci saslušani na ovu okolnost tvrdili su da optuženi Repanović nikada nije izdao nezakonitu naredbu.

Tokom postupka u celini je dokazana odbrana optuženog Repanovića, kao i karakterene crte njegove ličnosti iz kojih se može zaključiti da takva osoba nikako ne bi mogla da izvrši zločin za koji se tereti.

Sve navedeno govori u prilog činjenici da optuženi Radojko Repanović nije izvršio krivično delo koje mu se stavlja na teret i da stoga treba da bude oslobođen optužbi.

Završna reč branioca okrivljenog Radojka Repanovića, advokata Nenada Vojinovića

Branilac je u svojoj završnoj reči obrazložio odbranu okrivljenog Repanovića u kojoj je optuženi tvrdio da 26.03.1999. do podneva nije bio u Suvoj Reci/Suharekë. Činjenica da je optuženi tog dana bio na položajima dokazana je saslušanjem više svedoka koji su se tog dana nalazili tamo. Drugi svedoci govore o tome da je optuženi Repanović na mesto zločina došao tek nakon što je sve bilo završeno. Jedini svedok koji tvrdi da je tog optuženog video ispred picerije u Zanatskom centru, istog opisuje pogrešno kao viskog, plavog i mršavog i kao nekog ko je držao stražu. Svedočenje svedoka Velibora Veljkovića na kome se u osnovi bazira optužnica protiv Repanovića je nepouzđano i kontradiktorno. Taj svedok je prilikom davanja iskaza bio izložen uticajima i pritiscima naročito izjava data u Leskovcu 22.09.2005. pa iz navedenog razloga odluka suda u ovom postupku ne može biti zasnovana na njegovom svedočenju.

Zamenik tužioca u završnoj reči, iz svedočenja svedoka A i Velibora Veljkovića potpuno neosnovano izvlači zaključak da je optuženi Mitrović optuženom Repanoviću izdao nekakvo naređenje. Naime, svedok Veljković potpuno isključuje optuženog Mitrovića, dok svedok A potpuno isključuje optuženog Repanovića, tako da je iz tih dokaza nemoguće izvesti takav zaključak. Predložio je da u odnosu na optuženog Repanovića sud donese oslobađajuću presudu, ukine pritvor i pusti ga na slobodu.

Završna reč branioca optuženog Nenada Jovanovića, advokata Veljka Đurića

Branilac je ukazao da se u ovom postupku odlučuje po jednoj specifičnoj i jedinstvenoj optužnici u srpskom tužilaštvu. Ona je stupila na pravnu snagu iako je bila nepotpuna i nedorečena. Nedostaci nisu otklonjeni ni tokom trajanja postupka. Očigledno je da postoji nečija namera da, preko takve optužnice i ovog suđenja, zločin koji se desio u Suvoj Reci/Suharekë 26.03.1999. poveže sa državom i njenim rukovodstvom. Ovaj slučaj je u krivičnopravnom smislu, zapravo, ekces i ne može biti reči o postojanju bilo kakve naredbe ili nekog plana da se to učini, kako je to

formulisano optužnicom. Optužnicom se optužni Radoslav Mitrović pogrešno označava kao komandant 37. združenog odreda i rukovodilac odn. komandant borbene operacije čišćenja terena na potezu trougla Prizren-Suva Reka/Suharekë–Orahovac/Rrahovec. On nema bilo kakvih neposrednih ili posrednih nadležnosti u odnosu na SUP Prizren, OUP Suva Reka/Suharekë ili bilo koje pripadnike policije van jedinice kojom je komandovao. Zaključuje se da taj optuženi nije mogao da izda bilo kakvo naređenje optuženima Repanoviću i Jovanoviću. Tužilac tvrdi da je optuženi Mitrović prvo isplanirao i pripadnicima 37. odreda naredio šta da urade, a onda optuženom Repanoviću naredio da odredi grupu policajaca koja bi se pridružila 37. odredu u operaciji čišćenja terena i ubijanja civila albanske nacionalnosti. U ovom delu optužnica je kontradiktorna jer kada optuženi Mitrović optuženom Repanoviću izdaje takvo naređenje optuženi Jovanović nije tu i on to ne zna. Rečenica koju je navodno optuženi Mitrović izgovorio ispred policijske stanice, gde je sreo optuženog Jovanovića, ne može predstavljati naređenje, niti je iko može tako shvatiti. Takođe, ne može biti reči o bilo kakvom planu i prethodnoj oragnizaciji jer se po optužnici svi akteri ove priče sasvim slučajno nalaze na mestima na kojima su bili. U spisima predmeta nalazi se dokaz da je optuženi Jovanović 24. i 25.03.1999. bio u Prizrenu jer mu je dete bilo bolesno. On je u Suvoj Reci/Suharekë došao tek 26.03. ujutru. Tako da on i nije mogao da učestvuje u pripremi nekog plana i organizaciji akcije. Branilac smatra da nema dela, a u svakom slučaju nema dokaza da je optuženi Jovanović učinio delo koje mu se optužnicom stavlja na teret i predlaže da ga sud oslobodi od optužbe.

Završna reč branioca optuženog Slađana Čukarića, advokat Đodrđa Dozeta

Zločin zbog kojeg se vodi ovaj postupak toliko je strašan da je teško pojmiti da se zaista desio. Branilac zameniku tužioca zamera što optuženog Čukarića u završnoj reči naziva nadimkom *Jajce*, koji taj optuženi doživljava kao uvredu. Sud nije u dovoljnoj meri razjasnio Službenu belešku od 28.08.2001. Ovaj dokaz je trabao da dobije poseban profesionalno-psihološki tretman. Sud je pogrešio kada je kao suvišne odbio predloge za izvođenje dokaza saslušanjem bivšeg načelnika Resora javne bezbednosti Gorana Petrovića i šefa tog resora u Kragujevcu Markovića, Nataše Janković sestre svedoka A, kao i predloge za suočenje svedoka koje je davala odbrana ovog optuženog. Sud je trebalo da izvede dokaz veštačenjem na okolnosti preglednosti okoline i mogućnosti prepoznavanja lica i stvari sa zvonika crkve, gde se nalazio svedok Novica Đorđević, kao i da simulira situaciju da taj svedok na daljini od 150 metara prepozna optuženog Čukarića. Trebalo je utvrditi i u čijem vlasništvu se nalaze vozila koja je optuženi Slađan Čukarić zaplenio i predao OUP Suva Reka/Suharekë. Izvođenjem navedenih dokaza bio bi mnogo jasniji kontekst, kao i motivi ovog ubistva.

Iskazi svedoka koji se odnose na situaciju ubistva Abdullaha Elshanija se međusobno dijametralno razlikuju, a nijedan od saslušanih svedoka ovu situaciju ne opisuje na način kako je to učinjeno u optužnici. Jedini svedok čije je svedočenje ubedljivo i koje se ne može dovesti u sumnju je svedok—oštećena Shurete Barisha. Ona u svom iskazu ne spominje optuženog Slađana Čukarića.

Optuženi Čukarić je i pored jasnih i neposrednih pretnji i upozorenja, smogao snage da progovori o onome što zaista zna o ovom zločinu. Zbog toga on trenutno ima tretman izdajnika.

Pravda koja se duguje žrtvama i koju s pravom očekuju oštećeni, ne treba da predstavlja nepravdu prema bilo kom pojedincu. Ukoliko sud bude sudio po principima zakonitosti, istinitosti i pravednosti odlučice da optuženi Slađan Čukarić nije kriv za krivično delo za koje mu se sudi.

Završna reč branioca optuženog Miodraga Nišavića, advokata Tatomira Lekovića

Delovi optužnice koji se odnose na optuženog Milorada Nišavića nisu dokazani, jer dokaza za njegovu krivicu nema. On nije učestvovao u izvršenju krivičnog dela za koje se sudi u ovom postupku. On je, čim je saznao za ubistvo porodice Berisha, kao građanin i službeno lice, počeo da se interesuje o okolnostima u kojima se desio ovaj zločin. Svoja saznanja o tome izneo je u Službenoj belešci od 28.08.2001. Odmah zatim degradiran je u službi u kojoj je radio. Svoju tvrdnju da je optuženi Nišavić kriv, javni tužilac temelji na iskazu svedoka A i svedokinje-oštećene Shurete Berisha. Analizom iskaza svedokinje-oštećene Shurete Berisha dolazi se do zaključka da je ona o ovom događaju prvi put davala iskaz Haškim istražiteljima, odmah nakon odlaska u Albaniju, znači ubrzo nakon događaja, a drugi put tokom ovog postupka. Ove dve izjave se, u veoma važnim detaljima, međusobno dosta razlikuju. Shureta Berisha nije bila sigurna ni u postupku prepoznavanja optuženog Nišavića, jer je pored njega pokazala i na drugo lice. Njen iskaz suprotan je i drugim dokazima i to u odnosu na okolnost da je misija OEBS-a bila smeštena u hotelu *BOSS*, kao i nalazu veštaka sudske medicine na okolnosti ubistva njenog supruga Nexhata Berishe.

Iskaz optuženog Slađana Čukarića je loš dokaz, budući da okrivljeni ima pravo da se brani na svaki način, pa i tako što će da govori neistine. Normalno je da je ovaj optuženi nezadovoljan činjenicom da je pomenut u službenoj belešci koju je sačinio optuženi Milorad Nišavić.

Optuženi Nišavić za izvršenje ovog zločina nije imao nikakvih motiva. On je sa svojom užom i širom porodicom živeo u Suvoj Reci/Suharekë. Sa svojom braćom vodio je privatni biznis, a korisnici njihovih bili su uglavnom Albanci. S obziroma na to, Nišavić nije imao bilo kakvih razloga da te ljude ubija i isteruje iz Suve Reke/Suharekë.

Branilac je postavio i pitanje šta je sa drugim grobnicama koje su nađene na Kosovu i koje je UNMIK otvorio posle povlačenja srpske vojske i policije sa Kosova. Kako se desilo to da su se tela članova porodice Berisha, sa još 700 drugih, našla u Srbiji. Uzimajuću u obzir da se sve to dešavalo u vremenu ratnih dejstava i pod kontrolom policije i vojske, trebalo bi procesuirati i te druge slučajeve, a ne samo par ljudi u ovom slučaju. Smatra da optuženi Milorad Nišavić nije kriv i da u odnosu na njega treba doneti oslobađajuću presudu i pustiti ga iz pritvora.

Fond za